

Journal of Education Graduate Studies Research, KKU.

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/EDGKKUJ>

การจัดค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบทางตรง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Thai Dramatic Arts Camp for Excellence by Using Direct Instruction Model for Senior High School Students

เกวลิณ ทองแพ^{1*} และ ศิริพงษ์ เพียศิริ²Kewalin Thongpae^{1*} and Siribhong Bhasiri²¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Assistant Professor, Educational Administration Program, Faculty of Education, Khon Kaen University

Received: January 11, 2019 Accepted: March 25, 2019 Online Published: March 29, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ 2) ศึกษาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายภายหลังเข้าค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น แบบกลุ่มเดียววัดผลหลังเรียน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชมรมนาฏศิลป์ไทย โรงเรียนเพชรพิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนจัดการเรียนรู้หลักสูตรค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 14 แผน 54 ชั่วโมง 2) แบบประเมินความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบทางตรงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย

1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประกอบด้วย นักเรียนสามารถจดจำท่าทางนาฏศิลป์พื้นฐานได้ จดจำท่ารำประกอบเพลงได้ รำตามจังหวะและเนื้อเพลงได้ด้วยตนเอง ใส่ลีลาในการรำได้ เข้าร่วมค่ายปรับพื้นฐานทางนาฏศิลป์ไทยได้อย่างมีความสุข มีความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานท่ารำ เห็นคุณค่าและเกิดภาคภูมิใจในนาฏศิลป์ไทย

1.2 เนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วย การฝึกพื้นฐาน (การดัดตัว ดัดมือ ดัดแขน ประทับ) การต่อท่ารำ การออกแบบศิลปะบนใบหน้า การฝึกแต่งหน้าที่ใช้ในการประกอบการแสดง การฝึก ยืนเครื่อง พระ-นาง

1.3 กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบทางตรง จำนวน 14 แผน 54 ชั่วโมง

^{1*}Corresponding author Mobile: +66 (0) 90 948 1158

E-mail address: tuckky_65@hotmail.com

1.4 การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย การประเมินความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย และการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

2. ความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ทุกคน ซึ่งผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ความพึงพอใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมค่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.15)

คำสำคัญ: ค่าย, นาฏศิลป์ไทย, รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบทางตรง

Abstract

This research aims to 1) develop the curriculum of dancing skill development camp towards excellence of Thai dramatic arts, 2) study Thai dramatic arts skill of senior high school students after join of development of Thai dramatic arts camp for excellence and 3) study the students' satisfaction in the development of Thai dramatic arts camp for excellence. This is considered the pre-experimental research with the one-shot case study. The target group is six senior high school students in the Club of Thai Dramatic Arts, Petpittayakom School, Petchabun Province. The tools used in this research were 1) the learning plan of the curriculum of development of Thai dramatic arts camp for excellence comprising of 14 teaching plans for 54 hours in total, 2) the evaluation form of Thai dramatic arts skill, and 3) the evaluation form pertaining to students' satisfaction. The research findings revealed that:

1. The curriculum of dancing skill development camp towards excellence of Thai dramatic arts used the direct instruction model comprising of as follows:

1.1 The objectives of curriculum were that the students could memorize a posture of basic vocabularies of Thai dramatic arts, memorize dancing postures while music was played, danced along rhythm and lyrics themselves, make their dancing styles, join a camp of basic improvement of Thai dramatic arts with happiness, comprehend the dancing base, appreciate and be proud of Thai dramatic arts;

1.2 The contents in the curriculum included basic training (bending body, fingers and arms and taking short steps), dancing posture follow, design of facial art, make-up training for performances and standing posture training of actors and actress;

1.3 The learning activities included the learning management plan by the use of direct instruction model divided into 14 plans for 54 hours in total;

1.4 The measurement and evaluation included evaluation of Thai dancing skills and evaluation of the students' satisfaction;

2. The students' skill was at an excellent level (considered 85 percent), and all of the students passed the criteria as determined and

3. The satisfaction of holding the camp of Thai dramatic arts skill development towards excellence was at an maximum level ($\bar{X} 4.17$, S.D. = 0.15).

Keywords: Camp, Thai Dramatic Arts, Direct Instruction Model

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นเครื่องมือสร้างคนของประเทศให้มีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง เพราะฉะนั้นกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเป็นสำคัญ บทบาทของการศึกษาจะแทรกซึมเข้าไปในกระบวนการถ่ายทอด ค่านิยม และเจตคติ ให้คนมีความรู้ ความสามารถ ตามความจำเป็น เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ และมาตรฐานการดำรงชีวิตให้ดีขึ้น (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับ ธนัญชัย มณีธรรม (2547) ที่กล่าวว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มีศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตประกอบอาชีพสุจริตเลี้ยงตัวเอง ครอบครัว และช่วยเหลือสังคมได้ การพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ก็ต่อเมื่อได้รับการศึกษาและกล่อมเกลาจิตใจ หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา เพราะเป็นสิ่งที่กำหนดเป้าหมายและกรอบทิศทางที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และด้วยเหตุที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เกิดนวัตกรรมและวิทยาการใหม่ๆ อยู่เสมอ หลักสูตรจึงต้องมีการปรับปรุงพัฒนาไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้สามารถพัฒนาคนในชาติให้ดำรงชีวิตและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลกยุคปัจจุบัน

วิจารณ์ พานิช (2558) กล่าวถึงการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้อง “ก้าวข้ามสาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะ” เพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษ ที่ 21” (21st Century Skills) ที่ครูสอนไม่ได้ นักเรียนต้องเรียนเอง หรือพูดใหม่ว่าครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก (Facilitate) ในการเรียนรู้ให้นักเรียน เรียนรู้จากการเรียน แบบลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า PBL (Project-Based Learning) สาระวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (Content หรือ Subject Matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์โดยครูช่วยแนะนำ และออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นอีกกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วย สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรี และสาระนาฏศิลป์ ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ค่านิยมทัศนคติ ความสนใจส่วนตัว ฝึกการสังเกตที่ละเอียดอ่อน อันนำไปสู่ความรัก เห็นคุณค่าเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมาธิ สุนิยมส่วนตัว มีทักษะกระบวนการ วิธีการแสดงออก การคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของศิลปกรรมในสังคม ในบริบทของการสะท้อนวัฒนธรรม ทั้งสะท้อนให้เห็นมุมมองของชีวิต สภาพเศรษฐกิจสังคม การเมืองการปกครองและความเชื่อ ความศรัทธาทางศาสนา

นาฏศิลป์ถือเป็นศิลปะและวัฒนธรรมไทยอย่างหนึ่งอันแสดงถึงความเป็นชาติไทย ผู้วิจัยตระหนักในความสำคัญที่ต้องร่วมกันอนุรักษ์สืบสานให้ดำรงคงอยู่ จึงถือเป็นภารกิจด้านหนึ่งที่ต้องสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อสืบสานศิลปะและวัฒนธรรมไทยต่อไป เมื่อพูดถึงวัฒนธรรมไทยถือเป็นหน้าที่ด้านหนึ่งของสถาบันการศึกษาที่ต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีการนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีการส่งเสริมให้นำกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด

รูปแบบการสอนแบบทางตรง (Direct Instruction Model) หมายถึง การสอนที่เน้นเนื้อหาวิชา โดยมีครูเป็นผู้นำทางไปสู่การเรียนรู้ตามลำดับขั้น พร้อมใช้สื่อด้วยจุดประสงค์ของการเรียนการสอน จะต้องแจ่มชัดในกิจกรรมที่ผู้เรียน

ต้องการกระทำ เวลาต้องพอเพียงและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เนื้อหาต้องครอบคลุมและกว้างขวาง การทำกิจกรรมของผู้เรียนต้องมีการกำกับดูแลตลอดเวลา ต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียนทันที ผู้สอนจะต้องคัดเลือกและควบคุมสื่อการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนตามจุดประสงค์อย่างเหมาะสมกับอัตราการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน ปฏิสัมพันธ์ต้องมีในลักษณะที่ไม่ใช่การควบคุม รูปแบบการสอนของ Direct Instruction ดังนี้ ขั้นที่ 1 การปฐมนิเทศ ขั้นที่ 2 การนำเสนอ ขั้นที่ 3 การนำเสนอแบบฝึกหัด/การฝึกปฏิบัติตามแบบ ขั้นที่ 4 การฝึกตามคำแนะนำ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติแบบกึ่งทำด้วยตนเอง ขั้นที่ 5 การฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเองที่บ้านหรือในชั้น มาตรฐาน ศรีเงินดี (2555) การจัดการเรียนรู้แบบทางตรงเป็นอีกหนึ่งวิธีที่เหมาะสมในการนำมาจัดกิจกรรมทางนาฏศิลป์ จะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการฝึกปฏิบัติทำรำตามแบบแผน และสามารถฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนสามารถทำทำรำด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องตามคำแนะนำของครูผู้สอน

จากประเด็นปัญหาทางด้านสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าเด็กไทยในปัจจุบัน มีการปรับตัวตามกระแสค่านิยม ทำให้หลงลืมศิลปะและวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจัดค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบทางตรง เพื่อฝึกฝนทักษะทางด้านนาฏศิลป์อย่างถูกต้อง อันจะเป็นแนวทางในการทำนุบำรุง และอนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมของชาติสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ
2. ศึกษาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายภายหลังเข้าค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชมรมนาฏศิลป์ไทย โรงเรียนเพชรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 6 คน
2. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Design) แบบกลุ่มเดียว วัดผลหลังเรียน (One Shot Case Study)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
 - 3.1 แผนจัดการเรียนรู้หลักสูตรค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วยแผนการสอนจำนวน 14 แผน 54 ชั่วโมง โดยผ่านการนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านการประเมินความสอดคล้อง ผลการประเมิน พบว่า ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 1-5 คิดเป็นร้อยละ 91.58 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 87.00 อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6-10 คิดเป็นร้อยละ 95.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 88.67 อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 คิดเป็นร้อยละ 93.70 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 89.00 อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 คิดเป็นร้อยละ 95.40 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 90.70 อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 คิดเป็นร้อยละ 96.80 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 92.00 อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 คิดเป็นร้อยละ 95.40 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 90.70 อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม
 - 3.2 แบบประเมินความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง
 - 3.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ดำเนินการ 30 วัน 54 ชั่วโมง รวม 30 ครั้ง ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำไว้ ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เนื้อหาที่ใช้จัดกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา(ชั่วโมง)
1	การฝึกพื้นฐานทางนาฏศิลป์ 1	3
2	การฝึกพื้นฐานทางนาฏศิลป์ 2	3
3	การฝึกพื้นฐานทางนาฏศิลป์ 3	3
4	การฝึกพื้นฐานทางนาฏศิลป์ 4	3
5	การฝึกพื้นฐานทางนาฏศิลป์ 5	3
6	ต่อท่าระบำมาตรฐาน 1	3
7	ต่อท่าระบำมาตรฐาน 2	3
8	ต่อท่าระบำมาตรฐาน 3	3
9	ต่อท่าระบำมาตรฐาน 4	3
10	ต่อท่าระบำมาตรฐาน 5	3
11	ฝึกปฏิบัติท่ารำ	15
12	การออกแบบศิลปะบนใบหน้า	3
13	การฝึกแต่งหน้าที่ใช้ในการประกอบการแสดง	3
14	การฝึก ยืนเครื่อง พระนาง	3
รวม		54

4.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ ใช้แบบประเมินดังต่อไปนี้

- 1) แบบประเมินความสามารถทางนาฏศิลป์ไทย
- 2) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

4.3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินผลความสามารถในการจัดกิจกรรมค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทย โดยใช้เกณฑ์การประเมินคะแนน รูปแบบ Scoring Rubric เมื่อการจัดกิจกรรมการเข้าค่ายเสร็จ

4.4 ผู้วิจัยนำผลคะแนนการประเมินความสามารถในการจัดกิจกรรมค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทย มารวมกัน เพื่อหาค่าเฉลี่ย โดยให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70

4.5 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจ แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบประเมินมาบันทึก ลงในแบบบันทึกคะแนนความพึงพอใจของนักเรียน แล้วหาค่าเฉลี่ยเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวัดระดับความพึงพอใจของ นักเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลคะแนน ได้แก่ คะแนนความสามารถ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความสามารถ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำมาหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำมาหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 หลักสูตรค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศทางนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย

1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อให้ นักเรียนสามารถจดจำท่าทางนาฏศิลป์พื้นฐานได้ จดจำท่าประกอบเพลงได้ รำตามจังหวะและเนื้อเพลงได้ด้วยตนเอง ใส่ลีลาในการรำได้ เข้าร่วมค่ายปรับพื้นฐานทางนาฏศิลป์ไทยได้อย่างมีความสุข มีความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานท่ารำ เห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในนาฏศิลป์ไทย

2) เนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วย การฝึกพื้นฐาน (การตัดตัว ตัดมือ ตัดแขน ประทับ) การต่อท่ารำ การออกแบบศิลปะบนใบหน้า การฝึกแต่งหน้าที่ใช้ในการประกอบการแสดง การฝึก ยืนเครื่อง พระนาง

3) กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบทางตรง จำนวน 14 แผน 54 ชั่วโมง

4) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย การประเมินความสามารถทางนาฏศิลป์ไทย และการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

1.2 ผลการประเมินความสามารถของนักเรียน โดยครูนาฏศิลป์ไทย 7 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยของนักเรียน

ผลการประเมินความสามารถทางนาฏศิลป์ไทย					
ที่	รายการประเมิน	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	แปลผล
1	การแต่งกายถูกต้องตามแบบมาตรฐานยืนเครื่องพระนาง	27	3.9	96.43	ดีมาก
2	ความถูกต้องท่ารำ	25	3.6	89.29	ดีมาก
3	จังหวะ และการเชื่อมต่อท่า	22	3.1	78.57	ดีมาก
4	ลีลาความสวยงาม	23	3.3	82.14	ดีมาก
5	การวางรูปแบบแถว และความพร้อมเพรียง	22	3.1	78.57	ดีมาก
รวม		119	3.4	85	ดีมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนรวมของครูนาฏศิลป์ ทั้ง 7 ท่าน ที่ทำการประเมินความสามารถของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.4 คิดเป็นร้อยละ 85 และนักเรียนทั้งหมด 6 คน ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.3 ผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียน จำนวนทั้งหมด 6 คน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียน

ที่	รายการประเมิน	รวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความรู้ความเข้าใจ					
1	ความรู้ ก่อน การจัดโครงการ	16	2.67	0.78	ปานกลาง
2	ความรู้ หลัง การจัดโครงการ	24	4	0.51	มากที่สุด
ด้านกิจกรรม					
3	ลำดับกิจกรรม	25	4.17	0.67	มากที่สุด
4	ความรู้เหมาะสมกับกิจกรรม	28	4.67	0.67	มากที่สุด
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์					
5	สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	25	4.17	0.72	มากที่สุด
6	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	25	4.17	0.67	มากที่สุด
7	ความพึงพอใจของการดำเนินโครงการในภาพรวม	28	4.67	0.49	มากที่สุด
8	เสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม	28	4.67	0.67	มากที่สุด
ด้านสถานที่และระยะเวลา					
9	สถานที่ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม	26	4.33	0.87	มากที่สุด
10	ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสม	25	4.17	0.98	มากที่สุด
รวม		250	4.17	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.15)

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 หลักสูตรค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย แผนจัดการเรียนรู้จำนวน 14 แผน 54 ชั่วโมง มีความสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ของ Hilda Taba ซึ่ง สิทธิพล อาจอินทร์ (2557) ได้กล่าวไว้ว่า Taba เป็นอีกผู้หนึ่งที่มีแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรเหมือน Tylor ซึ่ง Taba เชื่อว่าครูผู้สอนเป็นผู้ใช้หลักสูตร ดังนั้นครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรจากล่างขึ้นสู่บน (The Grass-roots Approach) ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีขั้นตอนคล้ายรูปแบบของ Tylor แต่ Taba ได้เพิ่มขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวินิจฉัยความต้องการ 2) การกำหนด

วัตถุประสงค์ 3) การเลือกเนื้อหา 4) การจัดองค์ประกอบของเนื้อหา 5) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การจัดองค์ประกอบของประสบการณ์การเรียนรู้ และ 7) การวินิจฉัยว่าสิ่งที่จะประเมินคืออะไร และจะใช้วิธีการและเครื่องมือใดในการประเมิน

2.2 ผลการพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งหมด 6 คน คิดเป็นร้อยละ 85 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ตั้งตามวัตถุประสงค์แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยได้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นพดล สายจันทร์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรค่ายศิลปะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการวาดภาพระบายสี มีนักเรียนจำนวน 163 คน ทำคะแนนได้ผ่านเกณฑ์ 75 % ของคะแนนเต็ม อีกทั้งมีนักเรียนจำนวน 9 คน มีผลงานการประเมินได้คะแนนเต็ม 50 คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการพัฒนาทักษะทางด้านการวาดภาพระบายสีอย่างชัดเจน ซึ่งเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรการจัดค่ายศิลปะ

2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 6 คน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.15) โดยด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านกิจกรรม และผลการประเมินด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ ในการจัดกิจกรรมค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ โพธิ์จันทร์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ เรื่อง ศิลปะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะ เรื่อง ศิลปะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมนักเรียนทั้งหมด 76 คน มี 2 Unit คือ Unit 2 กลุ่ม 1 และ Unit 1 กลุ่ม 2 ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ในด้านความพึงพอใจ พบว่า ความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน มีรายการดังนี้ 1) วิธีการจัดกิจกรรม 2) ความรู้ที่ได้จากกิจกรรม 3) ความพร้อมในการจัดกิจกรรม จะเห็นได้ว่าจากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 76 คน มีนักเรียนประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรม 72 คน มีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 4.59 เกณฑ์ในการแปลงผลระดับความพึงพอใจ คือ มากที่สุด และสอดคล้องกับ วัชรินทร์ ศรีรักษา และคณะ (2555) ได้รายงานผลการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการค่ายศิลปะ (Art Camp) ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี 2555 พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีต่อการดำเนินโครงการค่ายศิลปะ (Art Camp) ในปีการศึกษา 2555 พบว่า ในรายการประเมินที่เกี่ยวกับบรรยากาศของค่ายศิลปะ มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 76.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด สำหรับรายการประเมินที่เกี่ยวกับความเหมาะสมของสถานที่จัดค่ายศิลปะ และในรายการควรมีการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะทุกปี มีระดับความพึงพอใจในลำดับรองลงมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการขอบรรยากาศและสถานที่ในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอุทยานแห่งชาติที่มีธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สวยงามเหมาะกับการสร้างสรรค์กิจกรรมทางศิลปะเป็นอย่างดี และในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนี้นักเรียนให้ความคิดเห็นว่าควรจัดทุกปีการศึกษาเช่นกัน ซึ่งน่าจะเกิดจากการจัดกิจกรรมที่แตกต่างจากกิจกรรมทั่วไปในโรงเรียน ที่นักเรียนได้ออกไปร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ของโรงเรียน มีกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ

จากการอภิปรายผล แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศ ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะเป็นกิจกรรมที่นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง แสดงออกมาได้อย่างเต็มความสามารถ และสามารถ ถาม-ตอบ กับครูผู้สอนได้โดยตรงหากเกิดข้อสงสัย จึงนับได้ว่าสอดคล้องตามหลักสูตรการจัดค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศอีกทั้งยังทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในการตนเอง และมีทัศนคติที่ดีต่อรายวิชานาฏศิลป์ไทยอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการนำหลักสูตรค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศไปใช้ครั้งต่อไป ครูควรเลือกใช้เพลงที่เป็นพื้นฐานของท่ารำ เช่น เพลงช้า เพลงเร็ว แม่บทใหญ่

1.2 ในการจัดค่ายพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นเลิศในครั้งต่อไป ควรมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 เดือน ในการปรับพื้นฐาน และต่อท่ารำ

1.3 ครูควรให้ความสำคัญถึงความสุขสนุกสนาน และความเป็นอิสระผ่อนคลายของนักเรียน เพราะสิ่งเหล่านี้มีผลให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในการแสดงออกของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติในวิชานาฏศิลป์ พร้อมแนวทางแก้ไข

2.2 ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทยในรูปแบบอื่นๆต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบทางตรงและรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2551. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว).
- ธัญชัย ฉนิษฐม. (2547). **ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นพดล สายจันทร์. (2557). **การพัฒนาหลักสูตรการจัดค่ายศิลปะ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มาตรฐาน ศรีเงิน. (2555). **ผลการจัดการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ เรื่อง การวาดภาพทัศนด้วยสีน้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนทางตรง**. การศึกษาอิสระปริญญาศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัชรินทร์ ศรีรักษา และคณะ. (2555). **รายงานการวิจัย เรื่องความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการค่ายศิลปะ (Art Camp) ของนักเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2555**. ขอนแก่น: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์).
- วิจารณ์ พานิช. (2558). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21**. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, (2), 3-14.